

dS De
Standaard**DS Cultuur (De Standaard)**

Date : 21/01/2017

Page : 12-13

Periodicity : Weekly

Journalist : Van der Speeten, Geert

Circulation : 99220

Audience : 305240

Size : 1584 cm²

Advertising value equivalency : 44352,00 €

Vijf topstukken op de Brusselse kunstbeurs

De bravoure van Brafa

De presentatie is stijlvol, de kunst divers en met zorg geselecteerd. Bij Brafa, de 'Brussels Art Fair', mag iedereen zich verwend voelen. **GEERT VAN DER SPEETEN**

Met Brafa, feest van de goede smaak en het grote geld, trekt het jaarlijkse beursseizoen zich op gang. De Brusselse kunstbeurs is een gestage groeier, zo getuigen standhouders en kenners. De Tefaf in Maastricht blijft de absolute top in het genre, maar Brussel is toegankelijker, diverser en gezellig. En de kwaliteit neemt jaar na jaar toe.

Deze editie telt 132 standhouders uit zestien landen, onder wie dertien nieuwkomers. 'We zijn de voorbije jaren telkens met tien procent gegroeid', zegt beursvoorzitter Harold t'Kint de Roodenbeke. 'Maar meer hoeft zeker niet. Brafa is een kwaliteitsbeurs met steile ambities, maar evengoed een evenement waar de occasionele bezoeker komt grasduinen. De uitgepuurde presentatie is dan zeker een bonus.'

De kracht van Brafa schuilt in het gevarieerde aanbod. Het overzicht van vierduizend jaar kunst gaat van oude Vlaamse meesters, over antiek zilverwerk tot Afrikaanse en Aziatische kunst. Je passeert er historische wandtapijten, een stijlsalon, gegeerd origineel materiaal van Hergé, een merkwaardige verzameling oude lijsten, of zeldzame manuscripten van René Magritte of Marcel Proust.

Het aanbod aan hedendaagse kunst blijft

met stille trom toenemen. Nieuwkomers zijn dit jaar de Brusselaar Rodolphe Janssen, die een verzameling beschilderde schoppen van Wim Delvoye meebracht, en Patrick De Brock die kiest voor *minimal* en abstract.

Lokale stijgers als Ensor, Magritte, Hergé of de herontdekte Paul Delvaux zijn goed vertegenwoordigd

De grootste stand van Brafa is voor habitué Guy Pieters uit Knokke. Hij showt het jongste werk van Jan Fabre: een versie van *De man die het kruis draagt*, maar ook een viering van het Belgische carnaval – in het verlengde van Fabres solo in Sint-Petersburg.

Wat opvalt: de hedendaagse stukken op Brafa zijn vooral salonfähig en mikken op collectioneers met een brede, eclectische smaak. Axel Vervoordt, een van de sterkhouders van Brafa, is daarvan een prototype. Hij demonstreert de stijlvolle kunst van het combineren: Koreaans modernisme naast een laat-Egyptisch beeld, oosterse kunst, een Braziliaans zitmeubel of een bij-

zonder Japans masker.

Veel Brusselse standhouders bereiden hun presentatie een jaar lang voor. Met trots zetten ze hun topstuk in de vitrine. Bij Florence Devoldère, specialiste oude meesters, is dat een prachtlandschap: *Panorama met reizigers* van Joost De Mompere en Jan Breughel de Jongere. 'Verzamelaars worden steeds veeleisender', zegt ze. 'Ze zoeken topkwaliteit, unieke stukken, kleinoden met een verhaal.'

Een klinkende naam: het kan natuurlijk ook. Brafa is gevoelig voor trends en weerspiegelt de markt. Lokale stijgers als Ensor, Magritte, Hergé of de herontdekte Paul Delvaux zijn goed vertegenwoordigd.

Nogal wat stukken uit de sectie moderne klassieken ogen museaal. De Parijse galerie Fleury versleepte een twee meter hoge, gepateneerde gipssculptuur van Ossip Zadkine naar Brussel, Francis Maere brengt een opgemerkte hommage aan beeldhouwer Eugène Dodeigne.

Als een wonderkabinet, een reis rond de wereld in curiosa, is de stand van Finch & Co opgebouwd. De Londense galerie is een van de weinige waar je niet naar prijzen hoeft te polsen. Het aanbod is zo schattig, dat het iedereen zou verleiden om op staande voet een verzameling aan te leggen.

Brafa, tot 29/1 in Tour & Taxis, Brussel

Magritte, Nocturne

De Londense galerie Stern specialiseert zich in het werk van Chagall, Monet en Pissarro, maar zet dit keer een vroeg werk van Magritte in de vitrine. *Nocturne*, uit 1923, dateert van voor Magrittes ontdekking van het surrealisme en toont zijn affiniteit met reclamekunst. Het schilderij, uit een Belgische privécollectie, werd in de jaren 1990 twee keer geveild en belandde bij een Britse verzamelaar. Die ruikt zijn kans, want Magritte blijft hoge pieken halen op de kunstmarkt.

625.000 euro

Cosmetische lepel

De Frans-Duitse galerie Eberwein bracht een vloot Egyptische kleinoden mee naar Brafa. Daaronder deze houten lepel met ingelegd Egyptisch blauw, uit de achttiende dynastie (1550 voor Christus). Het handvat stelt een lotusbloem voor, symbool voor het eeuwige leven. De lepel werd gebruikt om zalf te scheppen, bij het

dagelijks toilet of bij offerplechtigheden.

‘Het is een zeldzaam object, waar ook nog eens een verhaal aan verbonden is’, zegt Roswitha Eberwein. ‘De vorm is grafisch, bijna modern. Bezoekers van kunstbeurzen zijn steeds vaker op zoek naar dit soort stukken: het perfecte object, van topkwaliteit.’

Minder dan 20.000 euro

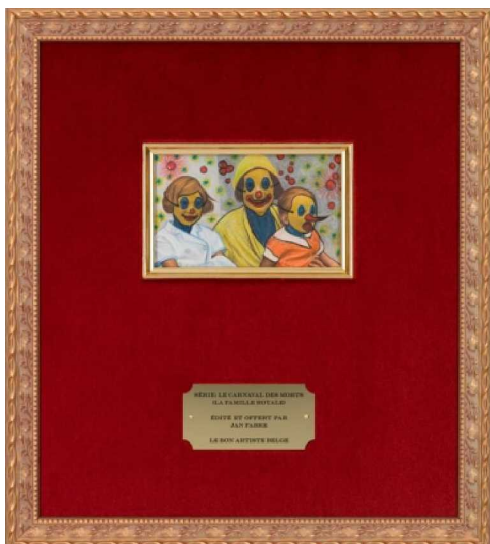
Jan Fabre, buste

‘Edité et offert par Jan Fabre, le bon artiste belge’, staat er op de 39 ingelijste prentkaarten. Het is een knipoog naar de oorspronkelijke prenten van Côte d’Or, *le bon chocolat belge*, waar Fabre zijn ironische signatuur onder plaatst. Bij de leden van de koninklijke familie heeft de Antwerpse kunstenaar feestelijke carnavalshoedjes, valse neuzen en maskers in vrolijke kleuren getekend.

Drie bustes in travestie, van Al-

bert I, Leopold I en Leopold III spannen de kroon: in Fabres carnavalsparade zien ze eruit als malle clowns. Is *Le carnaval des morts (La famille royale)* majesteitsschennis? Niet volgens Melania Rossi, door galerie Guy Pieters als curator ingehuurd. ‘Fabre gunt zijn land een nieuwe royalty’, zegt ze. ‘Eentje die de vitaliteit en het surrealisme van België uitstraalt. En van het carnaval, dat in de ogen van de artiest een feest is van het vlees en de zelfspot.’

Meer dan 150.000 euro

Wandtapijt met koolbladverdure

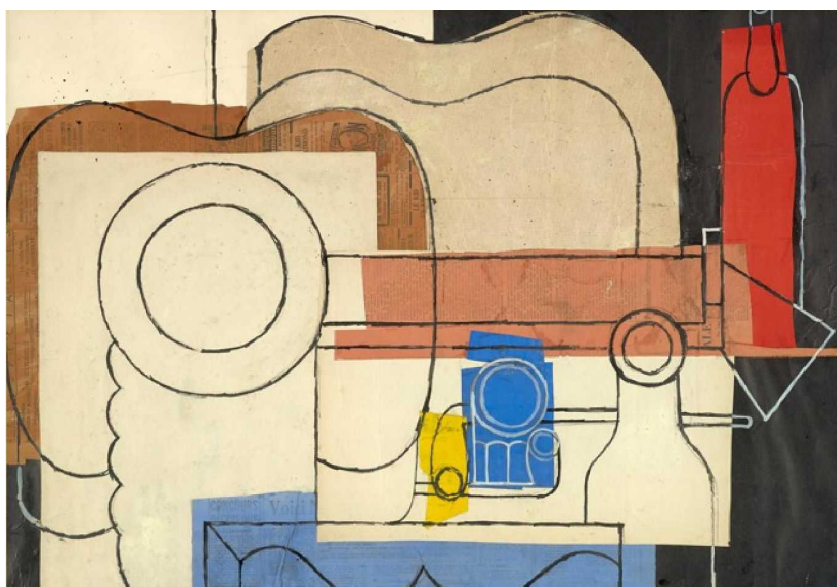
Feuilles de choux vormen een zeldzaam en gezocht genre binnen de tapijtkunst. De productie, in het derde kwart van de zestiende eeuw, was geografisch beperkt tot de streek van Edingen, Geraardsbergen en Oudenaarde. Het thema spreekt tot de fantasie: in een soort geïdealiseerde tuin worden koolbladeren opgesmukt met rijk geschakeerde bloesems, waartussen zich vlinders en vogels ophouden.

Het exemplaar dat De Wit Fine Tapestries voorstelt, is goed bewaard. 'Het fascineert een hedendaags publiek, omdat het een moderne, haast surrealistische voorstelling lijkt', zegt artistiek adviseur An Volckaert. Historische wandtapijten vinden in België nog altijd een thuismarkt: het zijn vertrouwde en bewonderde producten. Volckaert: 'Onze kopers zijn niet op trends uit. Ze hebben een klassieke,

brede culturele bagage. En vaak ook een woning met hoge ruimtes waar een wandtapijt in past.'

115.000 euro

Le Corbusier, collage

De Franse architect Le Corbusier, alias Pierre Jeanneret, was ook ontwerper en beeldend kunstenaar. Zijn fijne aquarellen en stillevens wonnen de voorbije jaren aan populariteit. De Londense Aktis Gallery brengt op Brafa een mooi ensemble van zes werken bijeen. *Stillevens met gitaar, open boek, pijp, glazen en flessen* (1961) is een collage die herinnert aan zijn 'puristische' periode, waarin hij vaak samen-

werkte met de kubistische schilder Amédée Ozenfant. 'In zijn kunst was Le Corbusier minder radicaal dan in zijn architectuur', zegt Iana Kobeleva, artistiek directeur. 'Maar het delicate karakter en de zachte kleuren blijven bekoren.'

485.000 euro

Een van de drie bustes in de reeks 'Le carnaval des morts (La famille royale)' van Jan Fabre. © Pat Verbruggen